

„Stolik Artysty” („Dziś są moje urodziny”, 1990)

- Autor Tadeusz Kantor
- Wymiary wysokość: stół: 107 x 60 x 60 cm, krzesło składane: 81 x 42 x 50 cm
- Numer inwentarzowy stół — CRC/VII/497, lampa naftowa — CRC/VII/498, fotografia rodzinna — CRC/VII/499, filiżanka, spodek, łyżeczka — CRC/VII/499, krzesło składane — CRC/VII/549
- Muzeum [Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka](#)
- Tematy [życie codzienne](#), [teatr](#), [wokół stołu](#), [znane postaci](#), [śmierć](#)
- Technika [odbitka fotograficzna](#)
- Materiał [drewno](#), [metal](#)
- Prawa do obiektu Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka
- Prawa do wizerunków cyfrowych © wszystkie prawa zastrzeżone, Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [teatr](#), [Tadeusz Kantor](#), [fotografia](#), [Teatr Cricot 2](#), [3D](#), [meble](#), [© wszystkie prawa zastrzeżone](#)

Stolik Artysty jest wyjątkowym obiektem powstałym do spektaklu *Dziś są moje urodziny* Teatru Cricot 2, nad którym artysta pracował od października 1989 do początku grudnia 1990 roku. Tadeusz Kantor zmarł po jednej z ostatnich prób spektaklu, 8 grudnia 1990 roku. Premiera odbyła się wkrótce potem, w styczniu

roku 1991, w Théâtre Garonne w Tuluzie, następnie spektakl pokazywany był w 22 miastach na całym świecie aż do czerwca 1992 roku.

Stolik jest elementem pokoju, który Tadeusz Kantor urządził na scenie. Pokój artysty został skonstruowany z obiektów, które miały odnosić się do realnego pokoju zamieszkiwanego przez niego (Tadeusz Kantor ideę „Biednego Pokoiku Wyobraźni” łączył ze swoim pokojem — pracownią przy ul. Siennej 7/5, gdzie tworzył od 1987 roku).

Obok sztalug z obrazami, nad którymi stale intensywnie pracował, znajduje się tam łóżko, piecyk z czajnikiem czy miednica z naczyniami. Wreszcie stolik, przy którym Kantor zasiadał w trakcie prób spektaklu, z prawej strony sceny, tuż przy *Obrazie Infantki* jako „Właściciel Biednego Pokoju Wyobraźni”. Na stoliku ustawiona została lampka naftowa oraz oprawiona odbitka fotografii rodzinnej artysty. Codziennosc i naturalność takiej sytuacji akcentuje Kantor we fragmencie notatek do III aktu spektaklu: „JA siedzę przy stoliku i piszę list. / Na stoliku lampa naftowa. / I wszystko jest tak codzienne, że chyba nic nadzwyczajnego /się nie zdarzy”.

Kantor przedstawiał siebie samego pochylonego nad stolikiem we wnętrzu jego pokoju, także na kilku obrazach i wielu rysunkach z ostatniego okresu. Niemal wszystkie obrazy powstałe po roku 1987 są autoportretami i wyznaniem osobistymi artysty.

Pokój na scenie, prócz odniesienia do miejsca zwykłego zamieszkiwania w nim, stanowił także bardzo silne odwołanie do intymności artysty, jego kondycji i lęków, które obnaża w późnym okresie twórczości. Jednym z nich jest przecucie bliskości śmierci. Projekcja końca była w artystycznych wizjach Kantora (zarówno w teatrze, jak i w malarstwie), począwszy od roku 1986, stale obecna. Wyczuwalne są w jego działaniach pośpiech i intensywność posunięć, a także potrzeba jednoczesnego rewidowania i scalania, domykania i podsumowania. „Znam moją datę” — miał powiedzieć na rok przed śmiercią.

Na kilkanaście dni przed śmiercią Kantor wprowadził do spektaklu kościotrupa, który miał spoczywać przy stoliku, naprzeciw artysty. Decyzją zespołu Cricot 2 motyw ten został po śmierci twórcy usunięty ze spektaklu. Zachowały się rysunki artysty z motywem szkieletu.

Kolejnej, niezwykle znaczącej modyfikacji Kantor dokonał na sześć dni przed śmiercią. Zmiana dotyczyła jednej z ostatnich scen spektaklu — toastu urodzinowego, który był odtworzeniem kadru uwiecznionego na archiwalnej fotografii rodzinnej Tadeusza Kantora, stojącej w trakcie spektaklu na jego stoliku. Fotografia przedstawia matkę, ojca i wuja artysty, siedzących przy stole nakrytym białym obrusem. W spektaklu deska nakryta obrusem zostaje zamieniona w mary, które przy dźwiękach *Marszu żałobnego* Fryderyka Chopina zostają wniesione na scenę na ramionach uczestników konduktu żałobnego — rodziny i domowników „Biednego Pokoju Wyobraźni”.

W spektaklu *Dziś są moje urodziny* *Stolik Artysty* był bardzo ważnym motywem, do którego odwoływała się akcja sceniczna. Po śmierci Tadeusza Kantora stał się także symbolem jego dojmującej nieobecności. Stolik został wykonany z drewna, pomalowanego bejca na szary kolor. Lampa naftowa oraz składane, drewniane krzesło są przedmiotami gotowymi. W trakcie pokazów spektaklu minioną obecność Kantora zaakcentowana została przez aktorów białą filizanką ze spodkiem — jedną z tych, z których lubił pić kawę.

Opracowanie: Małgorzata Paluch-Cybulska (Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka), © wszystkie prawa zastrzeżone

Zobacz również: [spektakl *Dziś są moje urodziny*](#)

Nagrywanie, dokumentowanie

Odtworzenie pracy Kantora nad spektaklami jest możliwe m.in. dzięki zapisom wideo prób, które były nagrywane na prośbę artysty, począwszy od spektaklu [Niech szczęzną artyści](#), zrealizowanego w 1985 roku. Do spektaklu *Dziś są moje urodziny* zarejestrowano na przykład ponad 48 godzin prób.

Na pewnym etapie swojej pracy Kantor zaczął przykładać ogromną wagę do dokumentowania i porządkowania swoich realizacji i zbiorów.

Wszystkie nagrania prób spektakli Teatru Cricot 2 można oglądać w [Archiwum Cricoteki w Krakowie](#).

[przy ulicy Kanoniczej 5.](#)

Opracowanie: Małgorzata Paluch-Cybulska (Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka),
Redakcja WMM, © wszystkie prawa zastrzeżone

Zobacz obiekty powstałe do spektaklu *Dziś są moje urodziny* w kolekcji Wirtualnych Muzeów
Małopolski:

[Obraz „Infantki”](#)

[Obraz „Autoportret”](#)

[Czołg](#)

[Stolik Artysty](#)

Tagi: [Tadeusz Kantor, teatr, Teatr Cricot 2, dokument, Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka, © wszystkie prawa zastrzeżone](#)